

Zbornik predavanj

Strokovno srečanje z letno skupščino Društva krajinskih
arhitektov Slovenije

Degradacije v prostoru

27. in 28. oktobra 1995 Topolščica

Ljubljana, oktober 1995

DEGRADACIJE V PROSTORU

Zbornik predavanj 2. strokovnega srečanja DKAS
Topolšica, 27. in 28. oktober 1995

UVOD

Letošnje strokovno srečanje krajinskih arhitektov smo na pobudo kolegice Saše Piano, ki strokovno deluje v Velenju in okolici, posvetili degradacijam v prostoru kot eni od aktualnih strokovnih tem.

Obravnavo degradacij v prostoru, ki se je pretežno omejevala na različne oblike onesnaževanja, v novih pogojih družbene občutljivosti do prostorskih vrednosti, ne zadostuje. V prostoru so zaznavne različne oblike degradacij, ki so neposredno in posredno posledica človekovih posegov in njegovega delovanja. Nemalokrat so degradacije označene spremembe, ki so posledica delovanja naravnih sil, spodbujene s posegi v prostor. Degradacije lahko razlikujemo po izvoru, zunanjih vidnih znakih, kvalitativnih spremembah značilnosti prostorskih sestavin, možnostih sanacije, starosti, možnosti preprečevanja, pogostosti pojavljanja, prostorskem kontekstu, navezavi na druge prostorske rabe in probleme. Kakšne so možnosti za vključitev degradacij v sistemsko reševanje prostorskih problemov? Degradacije je na določenih področjih mogoče izmeriti, dokazati in izraziti v številkah; zato za tovrstna onesnaževanja obstajajo normativi in standardi, ki določajo mejne vrednosti. Kako pa vrednotimo spremembe v prostoru, za katere ni normiranih mejnih vrednosti pa smo kljub temu sposobni oceniti, da odstopajo od pričakovane podobe in jih je potrebno sanirati? Zdi se, da je možnosti za strokovno razpravo veliko.

V zadnjih letih so se v skladu z novejšo okolje varstveno in prostorsko zakonodajo uvedli postopki, s katerimi se na ravni preventive presojuje pričakovani vplivi na okolje, opredeljuje ranljivost prostora in iščejo boljše tehnološke in prostorske rešitve. Potrebno pa je vzpostaviti tudi mehanizme za reševanje okoljskih (prostorskih) problemov na ravni kurative kot vzporedne veje okoljevarstvenih prizadevanj. Z ustreznimi načini evidentiranja in vrednotenja pojavov degradacij ter s pretehtanimi sanacijskimi ukrepi je namreč mogoče zmanjšati obseg in težo poškodb v prostoru in odkriti nove prostorske potencialne ter s tem izboljšati stanje okolja nasploh.

Namen tega srečanja je osvetliti razsežnosti problematike degradacij prostora in ob tem podrobneje predstaviti večplastnost reševanja prostorskih problemov v sklopu rudniškega območja v Velenju. Zato smo k sodelovanju povabili strokovnjake, ki se soočajo s tovrstnimi problemi na različnih področjih in lahko prispevajo k oblikovanju novih spoznanj. Z uveljavitvijo meril za opredeljevanje in vrednotenje degradiranosti naj bi namreč omogočili kritičen pogled prostorskih načrtovalcev na obstoječe stanje v prostoru, s tem pa zagotovili ustrezne sanacijske postopke in rešitve, s katerimi bo preprečen nastanek novih degradacij.

Jelka Hudoklin

VSEBINA

Otvoritev:

Nataša Bratina, predsednica DKAS*

Mag. Dušan Blagajne, državni sekretar MOP*

1. sklop:

Mag. Jelka Hudoklin: Uvod

Živana Mejač: Obravnavo degradacij v prostorskem planiranju

Mag. Jelka Hudoklin: Splošno o degradacijah prostora

Prof. Janez Koželj: Degradirana urbana območja

2. sklop:

Prof. dr. Milan Veselič: Degradacije podtalnice*

Mag. Jasna Koblar: Prostorska zasnova območij mineralnih surovin

Dr. Franc Potočnik: Vplivi degradacij na živi svet*

Prof. Marko Polič: Vedenjske pasti in okolje, njihovi vzroki in načini preseganja (Psihološki vidik degradacij)

3. sklop - ogledi:

- krožna vožnja z avtobusom okoli eksploatacijskega polja,
- odlagališče pepela in sadre,
- ogled stana po ujmi – Velunja,
- ogled baročnega vrta ob dvorcu Guttenbuchel v Ravnah pri Šoštanju,
- ogled rudnika,
- sprejem v Rudniku lignita Velenje.

4. sklop:

Marjan Tamše: Odkopavanje premoga v Šaleški dolini

Saša Piano: Posledice eksploatacije v Šaleški dolini

Marjana Kopitar: Načini reševanja ugrezninskega polja s prostorskimi akti

Emil Šterbenk: Spremembe vodne mreže v Šaleški dolini zaradi premogovništva

Jože Lenart, Zmago Logar: Vplivi na okolje pri izvedbi programa trajnega prenehanja izkoriščanja uranove rude (zapiranje rudnika urana Žirovski vrh)

Igor Buser: Odlagališče hidrometalurške jalovine Boršt (Žirovski vrh)

Tomaž Beguš, doc.dr. Mihael Ribičič., Marko Kočevar, Andrej Šubelj: Vplivi odkopavanja premoga na degradacijo površine (Kanižarica)

* Prispevek ni objavljen v zborniku.

Organizacijski odbor: Jelka Habjan, Saša Piano, Nataša Bratina, Igor Vučer, Maja Simoneti

Prelom: Primož Smerkolj